

Силабус навчальної дисципліни
«Теорія прийняття рішень»

Спеціальність	І24 «Системний аналіз»
Освітня програма	Управління складними системами
Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	Базова
Мова викладання	Українська
Курс / семестр	3 курс, 6 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	3
Розподіл за видами занять та годинами навчання	Лекції – 18 год. Лабораторні – 18 год. Самостійна робота – 54 год.
Форма підсумкового контролю	Залік
Кафедра	Кафедра економічної кібернетики і системного аналізу, ауд. 419 (головний корпус), (057)702-06-74 (дод. 3-56), https://ek.hneu.edu.ua/
Викладач(-і)	Шабельник Тетяна Володимирівна, д.е.н., професор, професор кафедри економічної кібернетики і системного аналізу
Контактна інформація викладача(-ів)	Tanya.shabelnik17@gmail.com
Дні занять	Розклад занять: http://services.hneu.edu.ua:8081/schedule/selection.jsf
Консультації	Розклад консультацій: https://ek.hneu.edu.ua/

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія прийняття рішень» є формування системи теоретичних знань, прикладних умінь і навичок у використанні сучасних методів прийняття рішень в умовах визначеності, ризику і невизначеності, а також придбання майбутніми фахівцями-економістами знань та компетентностей у сфері практичного застосування сучасної теорії прийняття рішень.

Передумови для навчання

Вища математика, Методи оптимізації та дослідження операцій, Системний аналіз.

Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Прийняття рішень в умовах визначення.

Тема 1. Основні поняття теорії прийняття рішень.

- 1.1. Сутність прийняття управлінських рішень.
- 1.2. Загальна задача прийняття рішень.
- 1.3. Загальна схема прийняття рішень.
- 1.4. Класифікація управлінських рішень.
- 1.5. Системний підхід до прийняття управлінських рішень.

Тема 2. Критеріальний інструментарій опису альтернатив.

- 1.1. Шкали вимірювання критеріїв оцінки альтернатив.
- 1.2. Однокритеріальна оцінка альтернатив.
- 1.3. Багатокритеріальна оцінка альтернатив.
- 1.4. Нормування критеріїв оцінки альтернатив.

Тема 3. Бінарні відношення.

- 3.1. Загальні відомості про бінарні відношення.
- 3.2. Основні властивості бінарних відношень.
- 3.3. Методи Структурування альтернатив.

3.4. Метод ELECTRE.

Тема 4. Методи багатокритеріальної оптимізації.

- 4.1. Багатокритеріальна оптимізація: ознаки класифікації та особливості.
- 4.2. Багатокритеріальна оптимізація за Парето.
- 4.3. Багатокритеріальна оптимізація за методом головного критерію.
- 4.4. Багатокритеріальна оптимізація за методом послідовних поступок.
- 4.5. Багатокритеріальна оптимізація за методом суперкритерію.

Тема 5. Метод аналізу ієрархій для прийняття рішень.

- 5.1. Модель ієрархічної структури СААТІ.
- 5.2. Алгоритм формування матриць попарних порівнянь.

Змістовий модуль 2.

Прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику.

Тема 6. Метод «дерева рішень» для прийняття рішень в умовах ризику.

- 6.1. Метод побудови «дерева рішень»: основні поняття.
- 6.2. Приклади прийняття рішень на основі дерева рішень.

Тема 7. Методи експертних оцінок для прийняття рішень.

- 7.1. Метод експертних оцінок як метод неформального аналізу прийняття рішень.
- 7.2. Експертні оцінки.
- 7.3. Показники узгодженості експертних оцінок.

Тема 8. Прийняття рішень в умовах невизначеності.

- 8.1. Критерії оптимальності в умовах невизначеності.
- 8.2. Приклади прийняття рішень в умовах невизначеності.

Матеріально-технічне (програмне) забезпечення дисципліни MS Office

**Сторінка курсу на платформі Moodle
(персональна навчальна
система(ПНС))**

ПНС містить: РНП, технологічну карту, конспект лекцій, завдання до лабораторних і практичних робіт, методичні рекомендації до їх виконання, завдання для самостійної підготовки, завдання для поточного контролю
<https://pns.hneu.edu.ua/grade/report/grader/index.php?id=8490>

Система оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, лабораторні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, та лабораторних занять. Поточний контроль з даної навчальної дисципліни проводиться в таких формах: захист індивідуальних домашніх завдань, тестування.

Під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни

Більш детальна інформація щодо оцінювання наведена в технологічній карті дисципліни.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни (приклад)

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Захист індивідуальних завдань	45
Тестування	55
Максимальна кількість балів	100
Політики навчальної дисципліни	
<p><i>Політика дотримання академічної доброчесності:</i> визначена Кодексом академічної доброчесності Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця https://www.hneu.edu.ua/kodeks-akadem-dobrochesnosti/</p> <p><i>Політика щодо виконання завдань пізніше встановленого терміну:</i> під час оцінювання індивідуальних завдань увага приділяється якості, самостійності та своєчасності здачі виконаних завдань викладачу, згідно з графіком навчального процесу. Якщо якась із вимог не буде виконана, то бали будуть знижені на 50%.</p> <p><i>Політика щодо визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті:</i> визначена Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та інформальній освіті в ХНЕУ ім. С. Кузнеця https://www.hneu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/02/Polozhennya-pro-neformalnu-inf-osvitu.pdf</p> <p>Більш детальну інформацію щодо компетентностей, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій програмі навчальної дисципліни</p>	

Силабус затверджено на засіданні кафедри економічної кібернетики і системного аналізу
25.06.2021 р. Протокол №21